

312.

Dr. L. Heyrovský:

MAURICE PIC.

K osmdesátce vynikajícího entomologa.

Ze současných entomologů v celém vědeckém světě je zajisté velmi málo tak populárních osobností, jako je čilý, neúnavně pracující a pravým gallským elánem oplývající MAURICE PIC.

Náš jubilant narodil se dne 23. března 1866 v Digoinu ve Francii. Tak jako všichni entomologové, pojal lásku k přírodě a zejména k entomologii již v nejútlejším mládí. Prvním rádcem a učitelem byl mu již jako malému studentku abbé CLAUDE VITURAT, který mu vštípil první základy entomologie a především coleopterologie. Pak již vstupoval PIC snadno do dalších styků se známými francouzskými entomology a počal samostatně pracovat. Nejdříve oblíbil si skupinu *Cerambycidů*, jíž zůstal věren až do dnešní doby. V roce 1891 počal vydávati v Lyonu periodické publikace pod názvem „Matériaux pour servir a l'étude des Longicornes“, které sloužily výhradně jeho pracem z oboru tesaříků. Jsou tam uloženy práce převážně systematické a faunistické, v omezené míře též oekologické. Do roku 1934 vydal těchto sešitů celkem jedenáct. Jeden z prvních svazků byl poctěn velmi významnou cenou Dollfusovou, což vzbudilo tehdá v entomologickém světě značný rozruch.

Zájem PICŮV neomezil se však pouze na tesaříky. Rozšířil svá studia na dlouhou řadu nejrůznějších čeledí brouků, z nichž většinou zpracovává druhy z celého světa. Je to zejména obsáhlá skupina *Heteromer*, dále *Chrysomelidae*, *Scaphidiidae*, *Curculionidae*, *Cantharidae*, *Ptinidae*, *Bruchidae* atd. Nezůstává však ani při broucích a zpracovává též celé skupiny *Hymenoptera*, zejména *Psammocharidů*. Nekonečné řady nových forem těchto čeledí popisuje hlavně v časopise „L'Échange, revue Linnéenne“, založeném v roce 1884 Dr. JACQUETEM. Tento časopis vede od roku 1900 jako samostatný svůj podnik. Nyní vychází již ročník 62. Do tohoto časopisu, resp. do jeho entomologické části píše PIC opět skoro výhradně sám. Ale ani tato dvě publikační fora nestačí jeho čilému temperamentu. V roce 1911 zakládá další sbírku pod názvem „Mélanges Exotico-Entomologiques“, v níž vyšlo do roku 1939 71 sešitů. Za druhé světové války zastavuje vydávání této sbírky a náhradou za to vydává „Opuscula martialia“, jichž vyšlo v létech 1940—1944 celkem 13 sešitů.

Jeho stručný, místy příliš velkorysý způsob popisování sjednává mu též mnoho vědeckých odpůrců, z nichž jmenujeme hlavně EDMUNDA

REITTERA, Dr. K. DANIELA, PLAVILŠČIKOVA a j. PIC je předním zastáncem t. zv. varietismu, t. j. názoru, že veškeré, i barevné odchylky každého druhu nutno přesně vědecky registrovati a označiti zvláštním jménem, ježto jde o zjev určité zákonitosti. K tomuto směru kloní se nyní celá řada předních coleopterologů a zejména v poslední době nabývá stále větší obliby. I zde však se dostává do konfliktu s řadou zastánců protichůdného názoru.

Obsáhlé znalosti *Coleopter* zjednaly PICOVI pověst vyhlášeného determinátora. Je v pravém smyslu zavalován zásilkami z celého světa a to mu umožňuje poznati takové množství nových forem, že je skutečně nestačí ani popisovati. Jak mi nedávno sám psal, popsal až do roku 1939 15.300 druhů a 5180 odrůd různých brouků, 180 druhů a odrůd *Hymenoptera* a dokonce i 2—3 formy *Hemiptera*. Pro podrobnou znalost dlouhé řady čeledí, pro něž není jiného světového odborníka, byl též vyvolen ke zpracování celých dvanácti partií světového *Coleopterum Catalogus* „Junk-Schenkling“. V této práci vyvrcholuje vědecký význam tvůrčí činnosti PICOVY.

Ovšem uvedením těchto publikací PICOVÝCH není vyčerpána celá jeho publikační činnost. Publikuje v nejrůznějších odborných časopisech celého světa a je jmenován za svou vědeckou činnost čestným, resp. dopisujícím členem mnoha vědeckých korporací všech dílů světa. Je také spolupracovníkem Národního musea v Praze a je znám i našim entomologům několika příspěvky ve „Sborníku entomologického oddělení Národního musea v Praze“ a jednou svou prací v „Časopise československé společnosti entomologické“, uveřejněnou v ročníku XXV., 1928, strana 118—120. K uvedení podrobné bibliografie jeho prací bylo by třeba velmi objemné samostatné publikace.

Před nedávnem, v roce 1942, vydal zajímavou brožurku, rozeslanou pouze nejbližším přátelům „Mon jubilé entomologique“, v níž svižným pérem líčí počátky své entomologické kariery, vzrůst své sbírky, navazování vědeckých styků, polemiky a životní zážitky entomologické vůbec. Netřeba podotýkati, že tato publikace je cenným přírůstkem ke studiu historie entomologie. Nesčetná je řada zprvu jeho vzorů, později spolupracovníků a přátel z řad francouzských i jiných entomologů. Uvádím pouze namátkou jména CROISSANDEAU, DESBROCHERS, FAUVEL, LEPRIEUR, MARSEUL, FAIRMAIRE, LÉVEILLÉ, CH. BRISOUT DE BARNEVILLE, REY, BÉDEL, ABEILLE DE PERRIN, Dr. MARTIN, Dr. MARMOTTAN, GROUVELLE, HÉNON, SÉDILLOT, PAGNON, CHOBAUT, EDMUND REITTER a ovšem i celou řadu našich entomologů jako ředitele ROUBALA, Dr. OENBERGERA, Dr. JUREČKA, moji maličkost atd.

Kapitolou pro sebe jsou jeho ohromné sbírky, které náleží jistě k největším soukromým sbírkám světa. Každý, komu se poštěstilo je viděti, nevychází prostě z údivu nad jejich rozsahem. Tyto své sbírky, které odkázal již pařížskému entomologickému museu, rozšířil netoliko vlastními sběry a výměnou, ale hlavně koupí celých velkých sbírek, při nichž nešetřil svého jmění. Základem jeho sbírek byla sbírka Dr. JACQUETA, dále z významnějších sbírek získal sbírky LEPRIEURA, TOURNIERA, FAUCONNETA, BELONA, VITURATA, tesařky sbírky THÉRYHO PERROUDA, velkou sbírku *Cleridů* GRANDJEANA, sbírku *Ichneumonidů* BERTHOUMIEUA a j.

PIC cestoval nejen po Evropě, zejména ve své vlasti, Švýcarsku, a j., ale hlavně v severní Africe, kamž podnikl dlouhou řadu cest a přivezl velmi cenný materiál. Při své světovosti nezapomíná i na vlastní vědný výzkum fauny Francie a s velkou pílí snáší v domácích časopisech zprávy o výskytu i třeba obyčejnějších druhů brouků. Nedocenitelnou spolupracovnicí v jeho životním díle byla mu do nedávna jeho věrná choť THERÉSE PIC, zasnulá v roce 1943. V ideální shodě pracovali tito vzorní manželé po celá léta svorně jak při sbírání hmyzu a pořádání sbírek, tak i na přípravě publikačních prací. Paní Therése uveřejnila také sama nebo se svým manželem společně několik entomologických prací z oboru *Cerambycidů* a *Hylophilidů*. Z vděčnosti k ní založil Pic také cenu „Prix Therése“, udílenou za práce o tesařících.

Nejenom celá obec francouzských entomologů, ale i ostatních národů celého světa vzhlíží k MAURICE PICOVI, který tráví léta své životní jeseně na svém statku v Les Guerreaux u St. Agnan v dep. Saôn et Loire, s úctou a vděčností. Činíme tak i my entomologové čeští, kteří jsme s ním v osobním styku a kteří zejména jsme jej i jeho vzácnou choť osobně poznali v roce 1932 na V. entomologickém kongresu v Paříži.

Jubilanta, který je nám vzorem neúmorné píle nadšeného entomologa, doprovází do budoucna naše srdečné přání, aby se ještě dlouhou řadu let těšil z ovoce své životní práce.

